

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 55. ANULU XVIII.

Telegrafulu eșe de doue ori pe septemana: joi'a și Duminec'a. — Prenumeratiunea se face în Sabiu la expeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani ga'ta prin scrisori francate, adresate catra expeditura. Pretulu pnenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei și pen-

ru provinciile din Monarchia pe anu anu 8 fl. 60 pe jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și lieri straine pe anu 12 p. o. 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru in via ora cu 7. cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 12/24 Iuliu 1870.

Eveneminte politice.

Aceste ne napadescu incatu mai ca e greu a le tienca sirulu. Sa pornimu de acasa. Nu e mirare deca viforulu ce s'a radica acum in centrulu Europei se simte pana la noi. Nu e mirare deca se cugeta cei competenti si pre aici de mesuri pentru casuri candu viforulu aru amenintia a se apropiã si de statulu nostru. De aceea nu ne prinde mirare deca audimu ca unele fortaretie situate in nordulu boemicu si pote silesicu, inclusive Oderbergu se punu in stare de a intemina periculi la tempu. De alta parte inse asicurarile de neutralitatea, ce are sa fia observata din partea Austro-Ungariei si despre carea se dice ca e notificata deja in modu oficiale la Parisu, se confirmaza prin scirile, ca dislocatiunile de trupe proiectate pentru anulu acest'a, marsiurile de manevre prin Ungaria, totu asiã castrele obicinuite dela Bruclu de langa Lait'a se sistezã.

In Vien'a a avutu locu mai multe consilii asupra situatiunei. Aci se aflara contele Andrassey si colonelulu de honvedu Ghyczy. Pre langa acesti'a avea sa mai sosessa dela Pest'a bar Eotvös.

Cu dechiararea de resbelu in tota form'a a plecatu in 17 l. c. n. secretariulu ambasaderei franceze generalulu Wimpffena la Berlinu. Asiã fiindu-ca de atunci au trecutu vre-o câteva dile e posibilu, ca ostilitatile suntu incepute si pote in rulu urmatoriu vomu fi in nefericit'a pusetiune de a deschide rubrica noua „de pre campulu de lupta“ Unu telegramu privatu sositu la Bucuresci in 19. Iulie n. spune ca francesii bombardeza deja cetatea renana Colonia. Alte sciri in sa afirma ca pana la acelasi datu inca nu calcasera francesii pre parlamentu nemticescu.

Belgiulu ca tier'a cea mai de aprupe si de insemnatare strategica pentru Francia armeza pentru de asi padi neutralitatea. Armata acestui statuletiu micu suie la 100,000. O „gresiela“ a comisu unu ofieru de geniu din Belgiu, aruncandu in aeru unu podu de drumu de feru, care lega comunicatiunea cu Francia, pentru care fapta guvernulu a notificatu la Parisu ca respectivulu va fi pedepsitu. Francia a si promis ca numai neutralitate stricta va aperiã Belgiulu de a nu fi calcatu de catra francesi.

Regimulu francezu a facutu intrebare si la guvernele statelor din Sudulu Germaniei, deca voru se remana neutrale? La casulu ca remanu li se deschide perspectiv'a de a fi cruciate din partea Franciei in decursulu resbelulu; din contra nu se voru bucura de nici o consideratiune, deca voru merge mana in mana cu Prussia. Responsulu aveau sa-lu dea in 24 ore. Dupa scirile ce le aflamu se vede ca acele staturi se pregatescu de resbelu. Responsulu ce lu voru fi datu dara trebuie sa fia negativu. Prussiei se dice ca au si ocupatu Palatinatulu bavarezu.

Unu telegramu din Eger (Boemi'a) spune ca principele de corona prusescu a trecutu cu suit'a sea in 18 Iuliu pre acolo. Elu venia dela Berlinu pre calea cea mai scurta spre a trece (preste Lipsi'a, Eger si Regensburg) la Munchen, unde are sa ia comand'a superiãra preste trupele Germaniei de media di. Trupele cari trecu din Saxoni'a spre Bavari'a nu atingu teritoriulu austriacu, ci trecu pre lini'a drumulu de feru Plauen-Hof. Principele de corona avea sa intalnesca in Munchen pre ministrulu de resbelu din Wurtembergu. Germani'a de Sudu e intrãga administrata de prussiani. Burourile telegrafice suntu ocupate de prussiani.

In 19 Iuliu n. s'a deschisu parlamentulu federatiunei nordice nemticescu de insusi regele. Cuventulu de tronu este plinu de invinuri aruncate asupra lui Napoleonu. Indata dupa deschiderea

siedintei impartasesce Bismarck parlamentulu ca a sositu declararea de resbelu din partea Franciei. Impartasirea acest'a o a primitu parlamentulu cu aplaudari entusiastice, iera tribunele publice cu eschiamari de bucuria.

Entusiasmulu pentru resbelu e mare si afara de parlamentu atatu in Berlinu catu si in alte cetati a le federatiunei.

Guvernulu francezu recerca populatiunea din Parisu a se retiene dela manifestatiuni sgomotose in favorea resbelulu. — Unu din spaniolii carlisti voira sa intreprinda ore care actiune contr'a Spaniei, dara fura impediti de autoritatile franceze. Referintiele intre Francia si Spania se dice ca suntu cele mai bune.

Corpurile legiutore franceze votara si contingente de recruti (140,000) si credite de bani (500 millioane) precum si alte recerintie pentru purtarea resbelulu, mai unanimu. Totu asiã de patriotice se aratara candu se vota o lege de a opri diariile dela publicarea scirilor militare. In fine votara si o lege pentru despagubirea muieriloru soldatiloru, reservistiloru si a celor din gard'a mobile.

Despre aliantia intre Prussia si Russia nu crede niminea nimic'a in Parisu.

Principele Gorceacofu, cancelariulu rusescu, se afla acum in Parisu. Tota lumea se intraba: de ce acestu fenomen politicu? Vre-o cate-va diurie russesci si diurie de influentia vorbescu cu simpatia despre Francia. Unu altu evenimentu care face pre lume sa creda de intelegeri intre Francia si Russia e, ca Fleury, ambadorulu francezu la curtea din Petersburgu, carele avea sa vina in Francia spre a lua comand'a unui corpu de cavaleria, a primitu ordinu de a remane in Petersburgu. Principele Latour d'Auvergne e denumitu ambadore in Vien'a. In 20 Iuliu n. a si plecatu la postulu seu.

Din Parisu este o scire dela 21 Iuliu carea in unu modu nedescurcatu ni spune ca prussiani au parasitu positiunea loru din Palatinatulu renanu si s'an retrasu pre lini'a Renului. Se vorbesce de desiertarea Coloniei din partea prussianiloru.

Scirile din Londonu spunu ca flot'a franceze a ajunsu deja in marea ostica. — Principele Napoleonu a sositu in Edinburg, unde a fostu intemnatu cu ovatiuni din partea locuitorime. 20,000 de omeni erapsera in vivate si esclamari de bucuria in favorea Franciei.

Din Rom'a vine in fine scirea ca pap'a a fostu cu multu mai norocosu cu infalibilitatea decum spuneau diariile. Numai doue voturi au fostu contr'a dogmei celei noue. Vre-o optuieci inse nu au votatu, dara au lasatu o adresa in urm'a loru, prin carea dechiarã ca se supunu majoritati conciliului. Asiã dara ceea ce s'a petrecutu in conciliu a fostu: Viel Geschrei und wenig Wolle seu pre romanesce: „Vorba sa fia!“

Diet'a Ungariei.

In siedinti'a din 13 Iulie a camerei se autentica mai intaiu protocolulu siedintei precedente. Presedintele anuncia mai multe petitioni, care de odata cu cele ale deputatoru Edm. Kálaly P. Székly, si Edm. Beniczky se transpunu comisiunei petitiunarie.

Conte Th. Csáky indrepta catra presedintele ministriloru urmatoarea interelatiune: Nu e presied. min. dispusu, a da ore care desluciri despre conflictulu intre Francia si Prussia 2. Nu e dispusu a da desluciri si despre politic'a ce ministrulu comunu de esterne a urmatu si va urma in viitoriu facia cu cestiunea coronei spaniole?

Ed. Horn indrepta catra presied. ministriloru urmatoarele intrebãri: 1. Ce scie presied. minist. despre negociãrile, care curgu in cestiunea corone spaniole intre Vien'a si Parisu? In ce mesura participa regimulu magiaru la decisiunile cabinetulu vienesu? Ce garantia are regimulu magiaru, ca nu se va cheltoi averea si sangele nostru fara conlucrarea si invoirea nostra? (Aprobãri vive la steng'a).

Presedintele: Ambele interelatiuni se voru tramite presiedintelu ministriloru.

Camera trece dupa acestea la ordinea dilei pentru de a continua desbaterea generala despre proiectulu de lege municipale.

V. Babesiu sa pronuncia in intielesulu lui Mociuni.

I. Prick pledza in o cuventare plina de citate pentru proiectulu de concludu alu Tisza.

P. Galu renuncia la cuventu.

Ios. Hodosiu imputu regimulu, ca nu tientesce prin proiectulu acest'a alt'a, decatu impedecarea nationalitatiloru de a-si elupta dreptori egali.

Acest'a nu e ceva nou; vorbitorulu citeza mai multe legi si ordinatiuni din care se vede, ca natiunea magiara totude-un'a spre acest'a a nisuitu, ca totu deun'a a voitu a magiarisã pre romani, si a impedca din tote poterile desvoltarea loru nationala. Regimulu are cauza a se teme de continuarea acestei periculoase direptiuni. Caci deca nici in viitoriu nu va multiami nationalitatile, atunci nu va mai fi vorba de o gravitare in afara ci de risipirea totala a statulu. Sa se dee imperatului ce e alu imperatului, lui Ddieu, ce e a lui Ddieu, inse si poporulu, ce e alu poporulu. Densulu nu accepteza proiectulu de basa pentru desbaterea speciala.

I. Schwartz combate proiectulu si spriginisce propunerea lui E. László.

St. Szomjas, A. Horváth, Ar. Matyus si A. Maniu renuncia la cuventu.

St. Eder votezã pentru propunerea lu Tisza.

Incheierea siedintei la 1/3 ore.

In siedinti'a din 14 Iulie a casei deputatoru referenza, dupa finirea formaliloru, comisiunea petitiunaria despre petitiunile incurse in afacerea legi municipale.

Dupa acesteã trece cas'a indata la ordinea dilei si continua desbaterea generala despre legea municipala.

L. Déakly pledza pentru proiectulu de concludu a lui László.

Presedintele ministriloru cont. I. Andrassey raspunde la interelatiunile indreptate catra densulu in siedinti'a de ieri de conte T. Csáky si Ed. Horn.

Conte I. Andrassey: contele T. Csáky m'a intrebatu ca nu suntu dispusu a da camerei desluciri despre conflictulu, care s'a escatu intre Prussia si Francia in cestiunea corone spaniole si ca nu suntu dispusu a da desluciri si despre politic'a ministrulu comunu de esterne si despre direptiunea care o va urma de ici incolo in afacerea acest'a?

Eu tienu dorinti'a casei de forte naturala, de a afla starea cea adeverata a lucrulu si dreptu aceea mi iau libertatea a raspunde urmatoarele: (S'audimu, s'audimu!)

Ce se tiene de cestiunea ivita intre Francia si Prussia nu se pote nega, ca a capatatu unu caracteru forte seriosu, fara de a disparea inse speranti'a la sustienerea pacci.

Cu ocaziunea acest'a nu potu intrelasã, de a dechiarã, ca deca va succede sustienerea pacci, meritulu ministrulu comunu de esterne pentru ac-

litateea sea cea consecuenta si sincera nu va fi neînsemnatu.

Intr'alttele sum impoternicitu a face cunoscutu ca ministeriulu comunu de esterne a procesu din punctulu de manecare, ca Austro-Ungari'a e interesata in cestiunea de facia numai pentru sustinerea pazei si ca ministeriulu de esterne a lucratu in direptiunea aceea, care s'a aflatu mai apta pentru sustinerea pazei.

Ministeriulu de esterne se va ingriji prin publicarea actelor, ca opiniunea publica sa se p'ota in continuu orientá.

Credu ca in deslucirea acést'a va aflá si dnu deputatu Ed. Horn responsulu la intrebarea sea; ce se tiene de a dóu'a intrebare: „in ce mesura participa regimulu nostru la decisiunile ministeriului comunu de esterne, a cároru rezultate potu deveni pentru Ungari'a fórté daunacióse“, respundu, ca ministeriulu comunu de esterne ia dispositiuni in afaceri asiá de însemnate totu de un'a in coîn-tielegere cu ambele regime si intr'acést'a jace, dupa parerea mea, garanti'a, care si pre st. dnu deputatu lu va multiamí.

Cas'a is spre sciintia responsulu presiedintei ministriloru si continua apoi desbaterea generala.

Ign. Dietrich si L. Dobsa votéza contr'a proiectului de lege.

St. Majoros pedéza pentru emancipatiunea femeiloru si propunerea lui László.

Sig. Popoviciu dechiará simplu, ca va votá contr'a proiectului.

L. Berczenzey speréza, ca patriotii cei adevériti se voru rusná de „virilitate“ si nu o voru acceptá.

L. Stancescu se alatura pre lángea ce le díse de Mocioni.

La 2 óre se incheie siedinti'a fiindu de fatia numai 15 deputati.

In siedinti'a din 15 Iulie a casei reprezentantiloru se cetesce si autentica mai întâiu protocolulu siedintei precedente; presiedintele anuncia unele petitiuni incurse, care se tramitu comisiunei petitiunarie; dupa acestea se continua desbaterea generala despre proiectulu de lege municipale.

I. Madarasz se pronuncia prin o scurta vorbire contr'a proiectului de lege municipale si pentru proiectulu de conclusu alu stengei extreme. Cándu densulu aru fi unu revolutionariu, dupa cumu i se imputa, aru votá pentru legea municipala cáci acést'a va provocá revolutiune. Kossuth, la care Ungari'a privesce cá la unu parente (eljenuri in steng'a) condémna asemenea legea acést'a.

K. Tiszza face in siedinti'a de astadi iárasu o escursiune contr'a proiectului de lege municipale.

Conte I. Andrássy fa cuventulu in desbaterea generala pentru de a se pronuncia in numele regimului, fiindu ministru de interne impeditu prin bóla, a o face acést'a. Andrassy dice inte alte: eu, din partemi, afirmézo, ca constitutiunea Ungariei ofera libertatei individuale mai multa garantiá, decâtu cea angla si afirmare acést'a a mea o voi si documentá.

Constitutiunea nóstra ingaduie fiesce cáru'i dreptulu, de a refúsá contributiuni si recrute nevote de parlamentu. In constitutiunea nóstra se afla o institutiune, dupa cum ea nici in Angli'a nici in altu statu europénu nu esista: unu comitatu, care se ocupa si cu afacerile tierei, unu comitatu, a cáru amploiatu liberu alesu se ingrigescu de afacerile tieret. De óre ce employatii suntu alesi, trebuiá sa caute regimulu pentru ei pre de alta parte o garantiá si déca vomu contiuná compararea acestoru dóue legi pana la fine, nu va fi a nóstra de securu, mai pucinu liberala si democrata ect.

E. László recomanda inca odata proiectulu de conclusu prezentatu de elu.

20 de deputati ceru votarea nominala, care va urma mane. Incheierea la 2 óre.

In siedinti'a din 16 Iulie a camerei se cetesce si autentica protocolulu siedintei trecute; E. Ivánca interpeléza ministeriulu intregu ca luat'a dispositiuni, ca aceei individi, cari nu suntu inrolati nici la bóia nici la honvedu si inca nu au trecut de 32 de ani sa se p'ota asentá, conformu legeri pentru completarea armatei, la compania de honvedu cea mai aprópe de locuinti'a lor.

I. Madarasz interpeléza pre presieditele ministriloru, ca si va cu potintia, a asecurá in

resbelulu amenintatoriu pre deplinu neutralitatea Ungariei?

Dupa acestea se procede la votarea nominala despre proiectulu de lege municipale.

Resultatulu votárei e: pentru proiectu votara 203, contr'a 145 deputati. Proiectulu de lege e asiá dara primitu cu o majoritate de 58 voturi.

Cas'a trece indatu apoi la desbaterea speciala despre proiectulu de lege tocmái acceptatu.

Titul'a proiectului de lege se primesce nemo-dificata.

M. Wahrmann pretinde, a se insarciná regimulu, cá sa presinte cátu mai corendu unu proiectu de lege despre regularea capitalei, si ascerne totu deodata si unu proiectu de conclusu privitoriu la aceea.

I. Paczoly nu voiesce a cede orasielor privilegie, caci ele posedu tota de viatia si fara de aceste se voru potea desvoltá.

E. Horn recunósce, ca proiectulu de lege corespunde in catu va recerintelor si referintelor comitatelor, nici de cum inse pretensiuniloru celoru drepte ale orasielor. Wahrmann dice, ca orasiere nu suntu inca destulu de mature pentru autonomia, vorbitorului afirma ca tocmái prin autonomia voru ajunge orasiere la maturitate.

K. Ghyczy vede in punctele proiectului de lege respective la orasie confiscatiunea drepturiloru concesse acestor'a de legislativ'a din 1848.

Ministru de finantcie Kórkápoli combaté prin o vorbire scurta mai multe afirmári de ale opo-sitiunei.

E. Simonyi nu voiesce a confirmá prin legi regimulu in tempu de periculu ei prin acell'a patriotizmu, care totude-un'a a sustienutu Ungari'a.

Thaedeus spriginesce propunerea lui Wahrmann.

Incheierea siedintei la 2 óre.

Despre resbelu.

Dupa „Dresder Journal“ ostilitáti s'au inceputu Marti la 2 óre dupa amédi. „Berliner Börsenzeitung“ spune ca inceputulu acést'a s'a facutu la Forbach aprópe de confiniere Franciei vis a vis de Saarbrücken. Dupa scierea acést'a prussiani au trecut confiniere. Despre deciderea Bavariei la participarea cu Prussia se spune ca ministru de resbelu a facutu cunoscutu camerei ca francesii au calcatu pre pamentu nemtíescu. In acelasu tempu ambasadorele prussiani spune multime adunate inaintea edificiiu camerei ca in câteva óre dóue corpuri de armata prussiana voru ocupá Palatinalulu. Sub impressiunea acést'a camerei respinge propunerile facute pentru neutralitate si alipirea langa Prussia a fostu gata.

Despre trecerea prussianiloru la Forbach suntu sciri diverse unele corespondentie o suso-tienu, altele o demintiescu spunendu ca in Saarbrücken unde fusese garnisóna prussiana, in 17 Iulie numai erá, din contra se acceptau sa sosescá pre la 5 óre dupa amédi francezi. E de însemnatu ca scirile nóstre tóte trecu prin sita prussiana si asiá adevérule curatu este anevoie de alu aflá pána cându nu voru incepe a veni si din alte parti sciri pre cái incungiatorie.

Armata francesá consta din armata activa si reserve. Aceste dóue facu 800,000, lángea acést'a vine a se adauge gard'a mobile cu 508.000 ostasi; mai suntu apoi (pentru 123 baterii, 5 companii de pontonieri) altu 29,923 cu totulu 538,923 ostasi. Sum'a totale de óste de carea dispune astadi Franci'a e 1,350,000 ostasi.

Armata federatiunei nordice consta: din armata de câmpu 511,826 ostasi, la deposite 180,672, trupe de garnisóna 265,082; la olalta 957,580, afara de 15,000 oficieri si 2250 gendarmi. Bavaría concurge cu 50,000 trupe active; 50,000 reserve si 20,640 garda. Aru fi fára de contingentulu Württembergulu si din Baden pre care nu-lu cunósceamu inca 1,095,470 ostasi pre partea nemtiasca.

Cuventulu de tron.

cu carele s'a deschisu parlamentulu federatiunei germáne de nordu.

Onorati domni dela federatiunea germána de nordu!

Cándu cu ocaసిunea adunárei Dtre in acestu locu ve bineventáiu mai pre urma in numele re-

gimeloru federate, putui cu via multiamire sa dícu, ca nu eramu privatu de succesulu, cá cu ajutorulu lui Ddieu sa corespundu dorintiei mele celei sincere, prin evitarea ori cárei'a stingeri a pazei si sa ajutu dorintiele popóreloru si folósele civilizatiunei.

Cu tóte aceste, déca amonintiári si periculi de resbelu impusera regimeloru federate detori'a de a ve chiamá la o sesiune estraordinara, in D-vóstra cá si in noi trebuie sa fia via aceea convingere, ca federatiunea germána nordica si a datu silintia, nu a periclitá fortia poporulu germánu, cá a o des voltá si aduce la aceea valóre, sa póta fi unu radimu tare alu pácei generalisí ca, déca chiamámu in presentu acést'a fortia a poporulu sa scutéscá independintia nóstra, numai ascultámu de imperativulu impulsu de onórea nóstra.

Candidatur'a unui príncipe nemtíescu pre tronulu Spaniei, carea regimele federate nici nu au facutu nici nu au delaturat'o si carea pentru federatiunea germana de Nordu numai intr'atát'a a fostu de interesu, incátu regimulu acelei natiuni amice nóue pareá a nutri sperantia de a castigá pentru tier'a cea multu cercata garantiere unu regimu regulatu si inhibitoriu de pace, — a oferitu guvernamentulu francesu pretestulu de a constatá, in unu modu ne mai vedutu de multu in viatia diplomatica, casulu de resbelu si de alu suso-tiené si dupa delaturarea pretestulu pre lángea asteliu de despretiure a dreptulu popóreloru la binecuventárele pácei, cum arata istoria Franciei casuri analoge.

Déca au suportatu in seculi de inainte in facere Germani'a asteliu de asupri a drepturiloru si onórei sele, o a facutu pentru ca in daraburirea ei nu sciea cátu este de tare. Astadi inse cându legatur'a unitáti spiritualesi si de dreptu, carea a inceputu pre tempulu resbeluloru de eliberare a o aduná la olalta, ii léga si aduna cu cátu mai indelungu cu atátu mai intimu, astadi cându armatur'a germana nu are nici o spartura, Germania are vointia si puterea de a delaturá de la sine asuprirea francesá.

Nu ingánfarea mi pune mie acestea cuvinte in gura. Regimele federate, precum si eu insumi, lucrámu in cea mai deplina consciintia, ca victori'a séu perderea, suntu puse in man'a celui ce conduce bataliele. Cu privire chiara amu cumpanitu noi responsabilitate, carea lovesce inaintea tribunalulu lui Dumnedieu si alu ómeniloru pre acell'a, carele mána dóue popóre mari si iubitorie de pace din simulu Europei, la resbelulu devastatoriu. Poporulu germanu si celu francesu, amendóne bucuránduse de si dorindu binecuventárele moravuriloru bune crestinesci si crescereá bunei stári, suntu chiamate la o rivalisare mai nobile de cátu a armeloru sangeróse.

Inse potentatii Franciei au sciutu sa esplotéze indreptatita si totu odata iritabil'a amóre proprie a marelui nostru poporu veciuu prin conducere in-sielátore in favóre de interese personali si de pasiuni.

Regimele federate cu cátu voru fi mai petrunse de convingerea de a fi facutu totu ce concede onórea si demnitate, pentru a pastrá pentru Europ'a binecuventárele pácei si cu cátu se va putea cineva indoi mai putienu de adevérule, ca nóue ni s'a pusu cu fortia sabi'a in mána, cu atátu mai cu mare incredere, radimati pre unanim'a vointia a regimeloru germáne din Sudu si Nordu, vomu apelá la amórea de patria, la sacrificiele poporulu nemtíescu provocándulu a-si aperi onórea si independintia.

Dupa esemplulu parintiloru nostri vomu luptá pentru libertateá nóstra si dreptulu nostru, contra fortiei cuceritoriloru streini si in lupt'a acést'a, in carea noi nu urmarimu alta tiente, decâtu sa asecurámu durabilu pacea Europei, D-dieu va fi cu noi precum a fostu cu parintii nostri.

Invitatiune

la adunarea generala a despartimentulu cerc. 8-le (Alba-Iulia) care prin acést'a am onóre a-o conchiamá

la Teiusiu in biseric'a romana, pre 31. a lunei cur. si care se va incepe la 9^{1/2} óre inainte de amiadi.

Obiecte de pertractatu voru fi:

1. Reportulu directorelui subscrisu despre activitateá de pána acum a comitetulu concernente.

2. Propunerile in privintia midilóceloru de luatú pentru progresarea Asociatiunei transilvane

pentru lit. rom. etc. preste totu si a Reuniunii desp. cerc. 8-lea in deosebi. —

3. Renunciarea directorului subscrisu la postul sau onorificu, din cauză devenirei lui in restempu de iurium inspectore alu dominiilor archidiecezane din Blasiu cu locuintă stramutata din Albă-Iulia aici, si in urmă devenirei lui in in restempu si de membru de comitetu alesu pentru despartimentulu cerc. Blasiu, — si alegerea unui directoru nou. —

Dupa cari voru urmă.

4. Discursurile prin cari se va invetia poporul despre aceea, ce-i strica si-i folosesc, si disertatiunile despre economia, industria, si comerciu, — ce cumva aru avea voie unulu dintre membri ale tiena. —

La care adunare prin acest'a postescu pro toti membrii fondatori, ordinari ori onorari ai Asociatiunii transilvane locuitori in despartimentulu cerc. 8 lea precum pre toti membrii ajutatori din acestu despartimentu, nu altu cum pre tota intielegintia din giuru, si pre toti acei'a din poporu cari si-afu placere a fi de fatia la unele astufeliu de adunari. Blasiu 18 Iulia 1870.

Dr. Iac. Brendusianu,
Directoru.

Suntemu recercati a publică urmatoriulu :

Reportu generalu,

despre activitatea directiunii nationale din Aradu, pentru cultur'a poporului român, pre anulu 1869/70.

Nr. 112

Seria XV.

Onorata adunare generala!

In sensulu §. 9 alu statuteloru asociatiunii noastre, subscris'a directiune si tiene de detorintia a ascerne onoratei adunari generale cu totu respectulu urmatoriulu

Reportu.

Activitatea directiunii in decursulu anului administrativu, — si anume: dela adunarea generala trecuta, 2 Septembrie 1869 pâna astadi, se cuprinde in urmatoriile acte pre bazea dispusetiunilor prescrise de adunarea generala, — si conformu protocolorulu alaturate sub A. despre siedintiele ordinare si straordinare tiente in decursulu acestui anu, — se aduce la cunoscutia onoratei adunari generali aceste puncte:

1. Directiunea, dupa ce s'a autenticatu protocolulu adunari generali din anulu trecut, s'a constituitu in prim'a sea siedintia si normisandu terminulu siedintiloru au insciintiatu pre toti membrii, invitandu-i la activitate; si asi in restimpulu celor aprupe diece luni ale activitatii se la nisuitu a satisfacere chiamarei, si a efectui, — dupa putintia tote insarcinariile primite dela adunarea generala, — precum si alte afaceri provenite in acestu periodu, ce cadu nemidlociti in suer'a de activitate a directiunii.

S'au tiente in tota lun'a regulatu siedintie ordinare, — si dupa recerintie, estraordinare, adeca 8 ordinare, si 7 estraordinare, de totu 15 siedintie.

Intre obiectele mai momentose, au fostu afacerea, respective limpedirea cestiunii de sortitur'a filantropica ce s'a arangiatu cu ocaziunea adunari de anu, si alu carei'a rezultatu nepotendu-se constat'a cu esactitate atunci, adunarea generala prin determinatiunea din 2 Septembrie 1869 nr. 15 au insarcinatu pre acesta directiune ca sa-si termine elaboratulu cestiunatii sortiture, si despre rezultatu acesteia sa faca reportu detaiatu pâna la acesta ocaziune care, conformu programulu este pusu la ordinea dilei, si se va ceti indata.

2. Remanendu stipendiele resolve studintiloru, in anulu 1868/9 neipartite, din cauza ca directiunea pre atunci nu putea dispune de sum'a preliminară de 900 fl. v. a. aceste s'au impartitu numai in acestu anu, — iera din stipendiele preliminate pre anulu scolasticu 1869/70 in suma totu de 900 fl. v. a. in urmarea concursulu publicatu s'au impartitu numai cele siepte resolve in suma de 600 fl. v. a. de ore ce pentru stipendiulu destinatu unui studinte la politechnica cu 300 fl. v. a. n'au concursu nime in terminu; si asi directiunea prin decisulu seu din 25 Martiu nr. 50 au decretatu acestu stipendiu de vacantu, lasandu ca onorat'a adunare generala sa dispuna in acesta privintia. — Dupa ce inse terminulu concursualu a fostu espiratu, si pen-

tru stipendiulu acest'a de vacantu declaratu, au intratu suplic'a studintelu Alexandru Lucaciulu dela politechnica din Bud'a; dara directiunea nepotendu-se abate dela decisulu seu precedentu, a reservatu deciderea acesteia cauze — onorabilei adunari generale; si in sensulu acest'a au indrumatu pre suplicante a ascepta dispusetiune.

3. Prin determinatiunea adunari generali din 2 Septembrie, nr. 6. directiunea au fostu insarcinata: ca in privintia licidarei si incasari restantiloru vechi si mai prospete, — in care se afu o multime de membri, sa faca de nou dispusetiunile necesarie; spre acestu scopu fiindu autorizata a face spese si preste sum'a preliminară, la compunerea protocolorulu evidentialu nouu si expeditiunea câtra colectanti, prin decisulu de sub nr. 20 au dispusu redigerea de doue protocolu: unulu licidatoriu, si altulu evidentialu; acest'a cu atata mai vertosu, căci, neefectuindu-se din partea celor mai multi colectanti licidariile necesarie ale ofertelor restante, si custandu o incercare forte mare inca dela infiintarea asociatiunii in manipulatune casale, — precum si in anulu trecut s'a aretat, au fostu adescori casuri, unde estrasele tramise colectantiloru, nu erau esacte, si intimpinsu pedeci la licidare si incasare, ceea ce numai neregularitatiloru din anii precedenti se pote atribui.

Astufeliu dara, abia acum'a se potura redica difficultatile pre bazea reportelor intrate dela colectanti, si dupa cum se vede din acele doue protocolu amintite, pretensiunile asociatiunii nostre din ofertele restante bine constatate se insira in alaturatulu bilantiu evidentu sub B) compusu din protocolu, care areta si rezultatulu incasariilor dela adunarea generala de anu pâna astadi.

Cu durere trebuie se amintesca directiunea si asta data; ca cea mai mare parte a colectantiloru, acum de doi ani recercati, si de repetite ori rogati, — nici pâna in diu'a de astadi, decum sa fie facutu licidariile, dara nici au mai adunatu oferte pre partea asociatiunii; n'au datu macaru respunsu la nenumeratele recerari, ma ce e mai multu: ca unii dintre colectanti detienendu actele, ce li s'au fostu tramise inca in 10 Maiu 1868, dupa doi ani de dile le-au restituitu directiunii, cu cuventu: ca nu pota satisfacere chiamarei de colectanti; si asi prin acesta nepasare enormile restantie stau si acum'a nedescurcate?

Numerulu membriloru nou intrati si renoiti este forte marginitu; dara si casarea ofertelor curinti fara destulu sporu, in câtu directiunea nu-si pote aseunde trist'a esperintia: ca insifletirea pentru promovarea scopuriloru sublime ale asociatiunii, incepe a reci, ceea ce pre langa nepasarea susu atinsa a unoru colectanti mai provine si de la „nepasarea spiritelor nationali“ din viat'a publica.

Deci avemu sa ne socotimu de noue modori de indemnare, si de odata de usurarea incasariloru — In acesta din urma privintia se sente necesitatea de a simplifica administratiunea prin aceea: ca sa se incaseze inainte deodata, iera nu in doue rate competintiele anuali, ceea ce se si propune onorabilei adunari generali.

Putiene stralacite esceptiuni intre 88 de colectanti merita a fi amintite ca indemn pentru alii, — anume: s'au distinsu dlu Stefanu Antonescu protojude cerculu din Fagetu, de presinte in cerculu Boccea, carele la prim'a provocare a directiunii au licidatu si incasatu pâna la unu cruceriu tote ofertele restante in suma insemnata, din anii 1863/4 ce se priviau de neincasabile; — si afara de acestea au mai adunatu membri numerosi din cerculu Bichisului si alu Fagetului. — In asemenea modu s'au distinsu dlu jude cerculu din Nadolacu Mihailu Sierbanu, carele au mijlocitu licidarea restantiloru vechi, le-au incasatu tote pâna la unu cruceriu, si sum'a de 384 fl. si au mai mijlocitu renoirea oferteloru espirate si subscirerea de oferte noue;

Nu altcum au manifestatu zelul si diligintia in trebile asociatiunii nostre; — au efectuit tote agendele colectari; au facutu licidarea cu esactitate, si au incasatu restantie armatorii domniile colectanti:

A. dintre venerabil'a nostra preotime:

Domniile protopopi: Iosifu Belesiu din Totuvaradia; Ioanu Tieranu din Lipov'a; Simeonu Bic'a din Ordea mare; reposatului protopresviteru alu Siriei Georgiu Popescu, — Ioanu Popoviciu protopopulu Versietului, — Petru Chirilescu, alu Chisineului, — dlu parochu, ass. cons. Moise Grozescu

din Batani'a, Mihailu Valceanu parochu, ases. cons. si prof. de teologia din Docnecea, Nicolau Popoviciu parochu, ases. cons. din Minisin, Simeone Popescu, din Cavinu, Simionu Popoviciu din Bichisiu, Alexandru Rociu din Micherechia si Vicentiu Schelegianu din Aliosiu.

B. dintre dirigatori comitatensi:

Afara de domniile mai susu numiti: Ioane Motiu ases. la tribunalulu cogensu in Zarandu, Gustavu Rusu jude cerc. in Galsia, Sav'a Fercu jurasoru in Chisineu, Ioane Luc'a jurasoru in Agrisiu, Timoteiu Miclea jurasoru in Cocov'a (cottulu Corasiu), Paulu Drag'a, juras. Borosineu, Iuliu Monteanu juras. in Aradulu nou, si Vasilie Bordanu comisariu de securitate in Oravitia.

C. dintre notarii comunali:

Domniile Ioane Suciulu din Socodoru, Nicolau Ardelanu, din Buteni, Constantinu Comlosianu din Micalaca, Ioane Moldovanu din Siria, Emanuilu Philimonu din Moderatu, Dionisiu Codariu din Chiseteu, Petru Suciulu din Otlaca, Teodoru Papu din Cherechia, Ioane Popescu, din Apateu, Isidoru Popescu din Cuiediu, Simeonu Popoviciu Desseanu din G. Varsianu, Iosifu Ile din Bocsigu, Paulu Goronu, din Radna, Nicolau Polisiu din Prazesci, si Ioanu Topanu, din Sicalu.

In dilele mai recinti au mai intratu raporturi dela dd. Mihailu Besanu asesoru cogensu din Lugosiu, Georgiu Craciunescu, ases. consist. si profes. de limba si literatur'a romana din Temisior'a, Teodoru Jurm'a parochu din Sa' Mihailulu Romanu si Teodoru Calinescu docinte din Caransebesiu.

(Va urmă.)

Proiectu de statute

pentru societatea spre scopulu crearii unui fondu de teatru nationalu român.

Capu I.

Scopulu, titlulu si midilócele.

§ 1. Se institue o societate pentru crearea unui fondu, din care cu timpul sa fia posibila infiintarea unui teatru nationalu românu dincoce de Carpati.

§ 2. Societatea porta numele: „Societate pentru fondu de teatru român.“

§ 3. Midilócele sunt:

- contribuirile si ofertele membriloru societatii;
- alte oferte, legate si
- ori ce felu de daruri si venituri menite scopulu societatii.

Capu II.

Membrii societatei.

§ 4. Toti romanii pota deveni membri societatii.

§ 5. Membrii sunt:

- fundatori, carii dau odata pentru totu-de-un'a in bani gata seu in obligatiune formală 1000 fl.

Acesti'a se pota representati in adunariile generale ale societatii si prin mandatari.

- ordinari, carii seu dau odata pentru totu-de-un'a in bani gata ori in obligatiune formală sum'a de celu pucinu 100 fl.;

acesti'a sunt membri pre viatia;

seu se oblega a da câte 6. fl. pre trei ani celu pucinu;

acesti'a sunt membri pre timpul, in câtu corespundu obligamentulu luat fatia cu societatea.

- Toti acei'a, carii seu contribuiescu mai pucinu de câtu membrii ordinari, seu n'au calificatiunea personala d'a fi membri ordinari ori fondatori, sunt membri ajutatori.

Capu III.

Adunarea societatiei.

§ 6. Societatea si-manifesta activitatea prin adunarea generala, prin comitetulu centralu si prin functiunarii sei.

§ 7. Adunarea generala o compunu membrii fondatori, respective mandatarii lor, si membrii ordinari — votu decisivu, iera cei ajutatori cu votu consultativu.

§ 8. Adunarea generala se tiene celu pucinu odata pre anu.

§ 9. Decisiunile se facu prin majoritate de voturi a celor de fatia.

§ 10. Agendele adunari generale sunt:

- a-si alege unu presedinte si unu vice-presedinte pentru unu periodu de trei ani;

- b) a alege unu comitetu pentru administrarea afaceriloru sele;
- c) a esamina reportulu comitetului si a decide asupr'a lui;
- d) a alege comisiunile necesarie;
- e) a vota speșele anuale;
- f) a discuta asupr'a mijloceloru in favorulu societății;
- g) a defige locul si timpul pentru viitori'a adunare generala.

Capu IV.

Comitetulu societății.

§ 11. Resiedinti'a comitetului e Pest'a.

§ 12. Comitetulu se compune din șapte membri, anume: unu presiedinte, unu vice-presiedinte, doi secretari, unu casariu, si alti doi membri.

Comitetulu se constituie pre sine insu-si.

§ 13. Comitetulu pôte forma subcomitete pentru promovarea scopului societății.

§ 14. Comitetulu se alege pre trei ani. Membrii potu fi realesi.

§ 15. Comitetulu va tiené siediintia in fiecare luna odata; cerendu trebuinti'a, va tieuea si mai de multe ori.

§ 16. Comitetulu reprezenta societatea in afara; elu ingrigesce de averea societății, de observarea statuteloru, si eșecuta decisiunile adunării.

§ 17. Tôte actele in numele comitetului si ale societății au sa fia subscribe de unu presiedinte si de unu secretariu.

§ 18. Comitetulu va loca banii incasati la unu locu siguru pentru fructificare. Elu va portá registre despre tienerea in evidinti'a a membriloru si altoru contribuitori, a timpului de cându si a sumeloru capitalisate pentru fructificare. Elu va face reportu adunării generale despre tóta activitatea sea de preste anu.

§ 19. Comitetulu este respundiatoriu adunării generale de tôte actiunile sele.

§ 20. Functiunea comitetului este gratuita.

Capu V.

Dispositiuni generale.

§ 21. Societatea va iacépe anulu seu indata dupa votarea acestoru statute.

§ 22. Cându fondulu societății se va urca la o suma, din care s'aru poté realiza infintiarea teatrului nationalu, adunarea generala — convocata a nume pentru acestu scopu — va decide asupr'a acestei chestiuni.

Totu odata ea va decide, deca societatea mai are sa existe cá atare, seu a se institui o societate a nume pentru teatru?

§ 23. Acéste statute dupa votarea loru se voru subserne guvernului tieriei spre sciintia.

Acéste statute votate de comitetulu esmisu prin „programulu preparativu“ de la 7 Aprile a. c. se publica spre scopulu prevediutu in acel'a-si programu, punctu II. lit. a.

Pest'a 6 Iuliu 1870.

In numele comitetului:
Dr. Iosifu Hodosiu,
presiedinte.

Iosifu Vulcanu,
secretariu.

Varietăți.

** Comand'a suprema a ordonatu ca la 1 Septembrie n. a. c. sa se adune toti militarii concediati pentru exercitiile ordinare.

** Presidiulu comisiunei esameneloru giudicale teoretice de aici face cunoscutu, ca pentru domii juristi cari absolve in anulu acest'a si cari dupa prescrișe potu fi admisi la esamenulu de statu inainte de ferii, esamenulu este statoritu pentru 30 Iuliu a. c. la 8 ore dimineti'a in edificiulu academiei reg. din Sabiu.

** Ministrulu Petrino e alesu deputatu in diet'a Bucovinei.

** Societatea teatrala româna a dlui Dir. Millo a fostu plecatu de aici la Orestia unde presupunemu ca a datu vre-o câte-va reprezentări. Multiamita indolentiei nationale de acolo,

nu amu pre cetitu nimicu despre petrecerea cea de altmintrea cu sacrificii a societății. Acum cetimu in „Kolosvári Közlöny“ nr. 84 ca societatea deduse doue reprezentări (pâna in 19 Iul. n.) inaintea unui publicu mare cu succesu bunu (szép sikerrel). Aceea-si fôia lauda pre directoru pentru facultățile si talentele sele multilaterale, totodata si pre societate, carea posede puteri demne de consideratiune. Dlu Millo a multiamitu comitetului si publicului ungurescu, dice „Kol. Közl.“, pentru primirea cea caldura cu carea fu intempnatu si promite inca doue reprezentări.

** Puscile acordate in Vien'a pentru honved, in numeru de 82,000, cetimu, ca suntu deja si expedate tôte in Ungaria.

** Justitia scurta si prompta. Din Sasu-Chisu ni se scrie ca pecurariului N. M. de acolo i se templa de i scapara vre-o câte-va oi de ale ômeniloru din comuna preste lini'a demarcata pentru pasciunea oiloru, inse totu in ogore. Deci antistele comunale la arestatu, l'a dusu in siur'a sea si i-a aplicatu diece paragrafi de alunu din codicele intiepciunei sele prin servitoriulu seu. Pentru incungiurarea vre-unei atribuii nemeritate ni se insémna in epistola din carea estragemu faptul ca antistele e sasu luminatu, scie carte multa si are cunoscintia de legi.

** Sasii din Sasu-Chisu nu facu deosebire de nationalitate si confessiune. Acésta o documentéza următoarea impregiurare: In giurulu bisericeii sasesci erá lipsa de unu muru cam de 10 stangini lungime si asiá din partea comunale a silitu pre români de acolo sa care nasipu cu carale. Pâna aci calea valea. Dara silesce ore comun'a la rendulu seu si pre sasi a face servitii pentru biserice'a româniloru de acolo? Amu dorí sa avemu sciintia si despre asiá ceva.

** Bancnote false de câte 10 fl. s'au descoperitu in Timisióra. Unele suntu fôrte bine imitate; cele mai multe inse le cunósce ori cine indata, ca suntu falsificate.

** Deunedile se descoperira la Gusteritia (lânga Sabiu) nisce arme si vase de bronzu, afara de acéste arama cruda si cusutori cruda. Magistratulu a luat mesuri cá sa nu se péda aflarea acésta scumpa.

** In Constantinopole a arsu a dou'a óra. De asta data partea locuita de turci. Foculu a mistuitu 1500 case in cari locuieau afara de turci, greci si armeni seraci.

** Diuariele din Vien'a reproducu o notitia a lui „U. L.“ in carea se espune ca in Romani'a are mai multa simpatia Franci'a decátu Prussi'a. Acea notitia sa mira de tacerea cea adunca a presei rosiloru. Mai departe aceea-si notitia adauge ca deca vine la paruiela între Franci'a si Prussi'a, va fi bine ca in Transilvani'a si Banatu sa fia regimulu la panda si recomanda comisariului regescu mai multa activitate. — Alta notitia care iéra facu rotund'a prin diurnale voiesce sa scie ca principele si-a perdutu tôte simpatiele la tôte partidele si ca in scurtu nu va mai fi in Romani'a. — Rumori de acéste cirelêza si pre aici fâra de ale putea scí isvorulu si scopulu.

Nr. 35 1870.

Edictu.

Mari'a lui Moise Sisea din Palosiu comitatulu Albei superiôre, carea de trei ani cu necredintia au parasitu pre legiutulu seu barbatu Nicolau Torsa totu din Palosiu, sa citeza prin acésta, cá in terminu de siese luni dela datulu de fatia fâra amenare sa se infatiosiedie la subscrișulu foru matrimonialu, pentru ca la din contra, si in absentia ei se voru otari cele de lege prescrișe.

Forulu matrimonialu gr-or. alu protopopiatului Palosiolui.

H a s f a l a u 1 Iuliu 1870.

Ioanu G h e a j a
Adm. prot.

Nr. 36 1870.

Edictu.

Rachir'a Tom'a Nederu din Palosiu comitatulu Albei superiôre, carea de mai multa tempu cu ne-

credintia au parasitu pre legiutulu ei barbatu Georgiu Ardelea totu din Palosiu, se citeza prin acésta, in terminu de 6 luni dela datulu de fatia, fâra amenare a sa infatiosia la subscrișulu foru matrimonialu, pentru ca la din contra, si in absentia ei se voru otari cele de lege prescrișe.

Sc. protop. gr-or. alu tractului Palosiolui cá foru matrimonialu.

H a s f a l a u 1 Iuliu 1870.

Ioanu G h e a j a
Adm. prot.

Nr. 440 1970.

Concursu.

Pentru ocuparea a doue posturi invetiatoresci resp. a postului de directoru la scól'a capitale normala din opidulu Resinari, se escrie prin acésta din partea subscrișei eforii concursu:

Emolumintele suntu 350 fl. v. a. pentru invetiatoriu, 450 fl. v. a. pentru postulu de directoru, relutu de lemne si cuartiru.

Doritorii de a ocupa amintitele posturi invetiatoresci — instruindu petitiunile loru cu documentele prescrișe, precum: Estrasulu de botezu, atestatu despre absolvirea celor 4 clase gimnasiale, atestatu despre absolvirea cursului pedagogico-teologicu, atestatu despre cualificatiune — suntu avisati ale trimete subscrișei eforii scolare pâna in 20 Augustu st. n.

R a s i n a r i 20 Iuliu 1870.

Oficiulu comunalu cá
Eforia scolaru.

Nr. 70. 1870.

Concursu.

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu la scól'a româna greco-orientala din Curechiu, Siesuri si Bucuresci cu Rovin'a, escrie prin acésta concursu pâna la 15 Augustu a. c. st. vechiu.

Emolumentele impreunate cu fia-care dintre acéste trei posturi invetiatoresci suntu: in bani gat'a 200 fl. v. a., cuartiru liberu, lemne de focu si gradina de legumi.

Doritorii de a ocupa vre-unulu din acéste posturi au a documenta: a) ca suntu români de religiunea greco-orientala; b) ca au avutu purtare buna morale; c) ca au absolvitu cursulu pedagogicu seu clericalu in institutul nostru archidieceșanu românu gr-orientale din Sabiu; d) ca scie cantările bisericesci si tipiculu; si e) ca afara de limb'a sea materna mai cunósce anca seu limb'a magiara seu cea germâna.

B r á d u 2 Iuniu 1870.

Concursele suntu de a se adresá acestui inspectoratu scolaru.

Inspectoratulu districtuale ale scól'eloru române greco-orientale din protopopiatulu Zarandului
(31 — 3)

Incunoscintiare.

Subscrișulu aduce la cunoscintia p. t. publicu ca cu pretiurilo cele mai moderate cuprinde ori ce lucru de lacatariu precum: incuieri, alte lucruri de lipsa la case, masine, orolôge de turnu, scocuri de alama (pleu) s. a. recomandându-me increderei p. t. aceluia-si publicu cu tóta onórea. S a b i i u pre Valea mare (Schiffbäumel) nr. 881.

Lazaru Rittivoiu

Anunciu.

Subscrișulu priimesce baieti in etate de 14 ani, sa scie ceji si scrie, de invetiacei la meseria.

Lazaru Rittivoiu,

lacatariu in Sabiu, Valea-mare
(Schiffbäumel) nr. 881.

Burs'a de Vien'a.

Din 10/22 Iuliu 1870.

Metalicele 5%	52	Act. de creditu	213 50
Imprumut. nat. 5%	60 10	Argintulu	128 50
Actiile de banca	675	Galbinulu	5 96